

Til:

SV Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Dato: 15.02.2019

Saksnr.: 2018/14436 FRODELOV

Organisering av sentre ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet – høring

TIK har hatt en grundig diskusjon av Dekanens forslag om å endre senterets organisatorisk status, først med bakgrunn i den muntlige orienteringen til TIK-styret 9.10.2018 og senere med bakgrunn i O-sak 3 til fakultetsstyremøtet 6.12.2018 og til slutt dekanens høringsutkast, datert 12.12.2018. Vi har diskutert saken på styremøter 9.10 og 4.12.2018, på stabsmøter 25.10.2018, 18.12.2018 og 12.2.2019, og ved flere andre interne møter de siste ukene. Dette dokumentet oppsummerer TIKs samlede synspunkt om saken. Før vi presenterer de forskjellige argumentene, vil vi oppsummere hovedkonklusjonene i dette notatet.

Hovedkonklusjoner:

- Forslaget begrunnes i kommende retningslinjer for senterpolitikk ved UiO som ikke vil være relevante for permanente enheter som TIK. Universitetsstyrets D-sak 3, møtenr. 2/2019, gjør det klart at dette er «Politikk for eksternfinansierte sentre ved UiO». Denne politikken er fortsatt under utarbeidelse og kan ikke brukes som vedtaksgrunnlag.
- TIK-senteret ble opprettet i 1998 av det Akademiske Kollegium (nå Universitetsstyret) som et permanent senter med faste undervisningsoppgaver, et eget styre og et tverrfaglig mandat. TIK er en sammenslåing av TMV, ESST og Prosjektforum. TMV (Senter for teknologi og menneskelige verdier) ble opprettet som et tverrfaglig senter gjennom statsbudsjettet i 1987-88 og overført fra NAVF til UiO i 1994 med tilhørende midler. Ved å ivareta sitt mandat bidrar TIK til å realisere UiOs mål om grensesprengende og tverrfaglig forskning, utdanning og formidling. Vi frykter at utøvelsen av det tverrfaglige mandatet vil bli svært krevende dersom TIK blir en del av et disiplinært institutt.
- Forslaget synliggjør en grunnleggende spenning mellom disiplinær og tverrfaglig forskning og utdanning. [Forskningsrådets internasjonale ekspertkomité](#) påpekte nylig at norske universiteters organisasjonsmodell, med disiplinbaserte fakulteter og institutter, er til direkte hinder for å oppnå vedtatte politiske mål om økt tverrfaglighet. TIK-senteret er et eksempel på at dette faktisk er mulig å få til, og vi vil gjerne bidra til å ytterligere å forsterke Fakultetets tverrfaglige profil.



- Fra et faglig perspektiv er både forslaget om å slå sammen TIK og SAI og en matriseløsning uforsvarlig i forhold til både forsknings- og utdanningsaktiviteter. TIK og SAI har få faglige berøringspunkter og en matriseløsning vil pulverisere TIKs tverrfaglige institusjon som er bygget opp over lang tid, og som vi nå høster fruktene av gjennom solid tilstrømning av studenter og eksterne prosjekter.
- Forslaget om å endre TIKs organisatoriske struktur er basert på svake økonomisk-administrative argumenter. Mulige gevinster vil ikke kunne veie opp for de faglige omkostningene forslaget innebærer. En slik organisatorisk endring vil nødvendigvis ha negative konsekvenser for det vitenskapelige omdømmet til TIK og flere enheter på fakultetet, og vil medføre betydelig uro blant studenter og ansatte.
- TIK-senteret er et forsknings- og utdanningsmiljø med mer enn 60 studenter og 30 doktorgradsstipendiater. Det er ikke tatt hensyn til studentenes perspektiv og de omfattende konsekvenser forslaget vil ha for utdanningsprogrammene og studentene. TIKs utdanningstilbud er svært ettertraktet på grunn av sin tverrfaglighet, og den institusjonelle autonomien forsterker muligheten for tett integrering av forskning og utdanning. Vi frykter derfor at forslaget vil bryte ned et svært godt undervisningstilbud.

På dette grunnlaget ber TIK fakultetsstyret om å avvise denne prosessen nå.

Disposisjon:

- Kommentarer til Dekanens notat: side 3-11.
- Annex 1: Midlertidige ansattes høringssvar: side 12-15.
- Annex 2: Dette er TIK: side 16-21.

Kommentarer til Dekanens notat

1. UiO senterpolitikk

Dekanens notat, som ble sirkulert den 12.12.2018, refererer til arbeidsnotatet «[Senterpolitikk for UiO](#)», som var diskutert i Forum for Forskningsdekaner i møte den 11.12.2018: «*Problemstillingen er bl. a. blitt aktualiserte av de nye retningslinjene for senterpolitikk ved UiO, som "omhandler en politikk for Sentere for fremragende forskning, men med tiltak som har implikasjoner for andre senterdannelser". Her fremgår det under punktet "Organisering og styring" at den anbefalte politikk for fakultetsinterne sentre er at de "legges til et institutt som er vertsenhet"» (s. 1). [...] «Det er ikke aktuell politikk å skille ut noen av dagens instituttsentre som frittstående enheter under fakultetet, kfr. Universitetets retningslinjer (som også vil være førende for nye sentre)» (s.3).*

TIKs kommentar: På dette tidspunktet var notatet ikke behandlet i UiOs styre, og senterpolitikken var følgelig ikke gjeldende. UiO-styret behandlet et revidert utkast av notatet i sitt møte 5. februar 2019 (D-sak 3). I notatet som ble diskutert i styremøtet; «[Politikk for eksternfinansierte sentre ved UIO](#)», er det gjort klart at de nye retningslinjene gjelder eksternfinansierte sentre (SFF, SFI): «**Politikken gjelder sentere etablert via eksisterende nasjonale konkurransearenaer. Det vil si sentere for fremragende forskning, forskningsbasert innovasjon eller fremragende utdanning**».

TIK er ikke et senter som er etablert via nasjonale konkurransearenaer, altså ikke et senter for fremragende forskning, forskningsbasert innovasjon eller fremragende utdanning. TIK er heller ikke et eksternfinansiert senter. Virksomheten ved TIK har fra starten vært finansiert ved basisfinansiering. «Politikk for eksternfinansierte sentre ved UiO» gjelder derfor ikke for TIK-senteret og kan følgelig ikke legges til grunn for dekanens forslag.

Videre kommenterer Dekanen med henvisning til andre sentre: «*Flere fakulteter har nylig gjennomgått sin organisering av sentre, herunder Det humanistiske fakultet, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det medisinske fakultet, og overveielsene og konklusjonene derfra kan være relevante for Det samfunnsvitenskapelig fakultet. Ved Det humanistiske fakultet ligger alle sentre under institutter. Det gjelder også ved Det medisinske fakultet*» (s. 1)

TIKs kommentar: Det er flere sentre på UiO, som ikke er SFF eller SFI, som er plassert direkte under et fakultet. Her er noen eksempler fra flere fakulteter, også de som nevnes spesifikt. Ved det medisinske fakultet: [Norsk senter for molekylærmedisin](#). Ved det humanistiske fakultet: [Det norske institutt i Roma](#); [Det norske universitetssenter i Paris](#). Ved Matnat: [Kompetansesenter for undervisning i realfag og teknologi](#); [Njord senter](#); [Senter for materialvitenskap og nanoteknologi](#). Ved det juridiske fakultet: [Norsk senter for](#)

[menneskerettigheter](#). Ved PED: [Centre for Educational Measurement](#). I tillegg til disse er [Senter for utvikling og miljø](#), og [Senter for tverrfaglig kjønnsforskning](#) plassert direkte under UiO-styret.

2. Faglige prioriteringer

Det presenteres ingen faglige argumenter for den foreslåtte organisasjonsendringen. Notatets argument er ikke relevant for TIK-senteret fordi det er basert på en disiplinær logikk og ta ikke hensyn til et tverrfaglig perspektiv: «*Ved fakultetet er de faglige prioriteringene i det alt vesentlige delegert til enhetene. Det er fordi det er på enhetene den faglige kompetansen ligger. [...] En slik delegert struktur fungerer best dersom de enkelte enheter er relativt store; jo større enhetene er, desto flere faglige spørsmål er interne. Dersom enhetene er små, vil mange faglige problemstillinger gå på tvers av enhetene; det gjelder for eksempel avveiningen mellom ulike studieprogrammer, eller prioritering mellom ulike forskningsprosjekter. Det innebærer at med små enheter vil mange hensyn ikke fanges opp i en desentralisert organisasjonsmodell*» (s. 4).

TIKs kommentar: Dette argumentet mener vi ikke er relevant for TIK-senteret. For det første er TIKs størrelse per i dag betydelig. TIK hadde i 2018 41 årsverk og totale inntekter på 38 millioner kroner. I tillegg til en stab med 9 førstestillinger og 6 forskere, har TIK 9 postdoktorer og mer enn 30 stipendiater. TIK har 16 forskjellige nasjonaliteter fra fire kontinenter representert i staben. Vi har et høyt antall søkere til stillinger og med mer enn 400 søkere til masterprogrammene. Sammenlignet med andre enheter innen samme forskningsfelt i Norge og også internasjonalt, er TIK et stort og betydelig fagmiljø med et solid internasjonalt renommé.

For det andre representerer TIK to store tverrfaglige forskningsfelt: innovasjonsstudier og vitenskap og teknologistudier (STS). Disse har vokst frem i løpet av de siste tiårene og representerer per i dag to veletablerte forskningsfelt med egne internasjonale tidsskrifter, konferanser, forskningsskoler, og utdannings-programmer. Se analyse av innovasjonsstudier [her](#), og av STS [her](#); disse analysene viser klart hvor etablerte og store disse feltene er. Forskningsgruppens solide renommé gjenspeiles i tildeling av et ERC Starting Grant og to FORINNPOL-sentre fra NFR.

Da TIK ble etablert ved et vedtak i Det akademiske kollegium ved UiO, 29.9.1998, ble det pekt på at: «*Enheten skulle ivareta en tverrfaglig, samfunnsvitenskapelig og humanistisk profil, være synlig og slagkraftig utad når det gjaldt å skaffe midler utenfra og den skulle ha en bredere og mer utadrettet forskningsprofil enn ordinære grunnenheter*». TIKs tverrfaglig mandat – både i forhold til forsknings- og utdanningsaktiviteter – krever at senteret er en uavhengig enhet under et fakultet, og ikke en del av et annet disiplinært institutt.

Universitetet i Oslo og Det samfunnsvitenskapelige fakultet har et ansvar for å gi TIKs tverrfaglige forskningsfelt gode arbeidsforhold og utviklingsmuligheter. TIK har potensiale for å være et flaggskip for den tverrfaglige forskningen ved SV-fakultetet. Det er lite hensiktsmessig å overlate TIKs faglige prioriteringer til et disiplinbasert institutt som ikke har kompetanse eller forsknings- og utdanningsaktiviteter på disse feltene.

3. Samspill mellom forskning og undervisning

Dekanens notat: «*Det virker rimelig å legge til grunn at samspillet mellom forskningsaktiviteten og undervisningen blir bedre dersom forskningssenteret ligger under et institutt enn dersom det er frittstående. TIK er et eksempel på et frittstående senter med undervisningstilbud; her er det således godt samspill mellom forskningen og undervisningen. Undervisningstilbudet ved TIK består av master- og doktorgradsundervisning*» (s. 4).

TIKs kommentar: Som Dekanen korrekt påpeker, har TIK allerede et godt samspill mellom forskning og undervisning. De fleste vitenskapelige ansatte på TIK er aktivt involvert i utdanningsaktiviteter for TIKs masterstudenter og doktorgrads-stipendiater. Senteret har årlig ansvar for 60 masterstudenter og mer enn 30 stipendiater. Oppfølgingen av disse utføres i hovedsak av TIK-senterets ansatte. Vi kan ikke se at hverken en innlemmelse i SAI eller en matriseløsning vil kunne bidra til å styrke samspillet mellom forskning og utdanning.

Samspillet mellom forskningsaktiviteten og undervisningen er lagt inn som premiss i senterets mandat. TIK ble etablert ved et vedtak i Det akademiske kollegium ved UiO, 29.9.1998, hvor det blant annet heter: «*Enheten skal ved siden av å drive egen forskning gi undervisning til den internasjonale mastergraden, samt påbygging til hovedfag og doktorgradsundervisning. [...] Enheten knyttes til Det samfunnsvitenskapelige fakultet og organiseres som et senter uten tidsbegrensning. [...] Enheten skulle ivareta permanente undervisningsoppgaver, ivareta en tverrfaglig, samfunnsvitenskapelig og humanistisk profil, være synlig og slagkraftig utad når det gjaldt å skaffe midler utenfra og den skulle ha en bredere og mer utadrettet forskningsprofil enn ordinære grunnenheter*».

TIKs nåværende organisasjonsmodell muliggjør en unik nærhet mellom aktive forskere og undervisning. Vi bruker ofte forskning som ressurs i utdanningene og samarbeider med studenter i forskning for å gi dem arbeidserfaring, nettverk og innsikt i aktuelle forskningstema, se vedlegg 2 for utfyllende informasjon.

Dekanens notat: «*Senteret har fremsatt ønske om å utvide tilbudet til bachelor, noe som ville kreve overflytting av studieplasser fra andre enheter på fakultetet. Det kan være*

enklere å etablere et bachelortilbud dersom det skjer innenfor et institutt, ved å utnytte de samlede studieplassene» (s. 4).

TIKs kommentar: TIK vil gjerne utvikle et nytt program på bachelornivå, eventuelt i samarbeid med andre enheter på SV-fakultetet eller ved andre fakulteter ved UiO. Et nytt tverrfaglig bachelor-program i STS og innovasjonsstudier ville utvide fakultetets studietilbud i en ny retning som vil ha en betydelig samfunnsrelevans og en strategisk betydning for UiO. For TIK vil et slikt program forsterke kunnskapsbasen til våre masterstudenter og stipendiater. Dette er noe som er omtalt i dokumentet «[Studietilbud og opptaksrammer for studieåret 2019/2020](#)» (diskutert i fakultetsstyrets møte i september 2018), som peker på: «*Samtidig ønsker fakultetet å utrede mulighetene for å etablere et bachelorprogram i samfunnsvitenskap og eventuelt et bachelorprogram i innovasjon*» (s. 3).

Overflytting av studieplasser fra andre enheter på fakultetet er ikke den eneste måten dette kan løses på. Det er også mulig å utvikle et helt nytt bachelorprogram med nye sentralt tildelte studieplasser (i tillegg til de fakultetet disponerer per i dag). En slik etableringsprosess vil kreve godkjenning fra UiO sentralt og KD og ta noe tid, sannsynligvis flere år, men gitt behovet for å styrke tverrfaglighet / den tverrfaglige utdanningen ved universitetet, er det gode grunner for at fakultetet kan ta et initiativ til dette. På den måten unngår en å sette ulike enheter ved fakultetet opp mot hverandre.

4. Organisatoriske implikasjoner

Notatet underspiller omfanget av de organisatoriske endringene i forslaget: «*Når et senter ligger under et institutt, vil instituttstyret fungere som styre for senteret. For ARENA og TIK vil derfor instituttstyret erstatte dagens styre dersom sentrene legges under institutter. Til erstatning for dagens styre, kan det opprettes et faglig råd for senteret, slik mange av instituttsentrene har. Ledelsen av senteret behøver ikke endres, men senterlederen vil rapportere til instituttlederen snarere enn til dekanen. Det er heller ikke behov for andre organisatoriske endringer*» (s. 3).

TIKs kommentar: Forslaget innebærer at TIK-styret i sin nåværende form legges ned og at strategiske beslutninger om TIK skal overlates til et instituttstyre. Dette styret skal da ivareta både nåværende instituttinteresser og TIKs interesser. Det vil kreve evne til å forstå begges interesser og finne en god balanse mellom fagdisiplinen, i dette tilfellet sosialantropologi, og TIKs tverrfaglige profil, som i liten grad er overlappende. TIK representerer i seg selv to tverrfaglig orienterte fagfelt som det har tatt mange år å utvikle gode synergier og samforståelse mellom, og vi frykter at fagdisiplinære prioriteringer vil sette TIK i skyggen når instituttstyret skal gjøre strategiske prioriteringer.

TIK har i dag et velfungerende styre med både eksterne og interne representanter med god kjennskap til senterets utdanning og forskning. Dette er hensiktsmessig, gitt TIK-senterets spesifikke mandat. Sosialantropologisk institutt har gitt uttrykk for motstand mot å ta over dette ansvaret ([se kronikk i Morgenbladet, januar 2019](#)). Det er ikke et godt utgangspunkt for å ivareta den videre utviklingen av TIKs tverrfaglige miljø, forskning og utdanning.

Forslaget bør også sees i sammenheng med pågående strategiprosesser og ambisjoner for økt tverrfaglighet ved UiO. UiOs rektor har påpekt betydningen av å videreføre dette inn i arbeidet med Strategi 2030 ([se kronikk i Khrono, oktober 2018](#)). Økt tverrfaglighet er høyt på den forskningspolitiske agendaen, se de nye anbefalingene fra NFRs internasjonale ekspert råd fra januar 2019 ([se her](#); [se også kronikk i Morgenbladet, februar 2019](#)).

TIKs organisatoriske form gjennom de siste 20 årene har gitt senteret autonomi og fleksibilitet til å utforme en tverrfaglig og eksternt orienterte profil innen både forskning og utdanning. Et eget styre med ekstern representasjon, inkludert representasjon fra Det humanistiske fakultet, har vært særlig viktig for senterets utvikling og mulighet til å realisere mandatet.

Da TIK ble opprettet for 20 år siden, ble det diskutert om TIK skulle være et senter eller et institutt. Det ble da, etter en grundig vurdering, konkludert med at TIK skulle være et senter. Dette er en organisatorisk status som fungerer tilfredsstillende, og TIK bør fortsette som et tverrfaglig forsknings- og undervisningssenter – med eget styre, strategi og budsjett – plassert under SV-fakultetet.

Notatet avviser en diskusjon om en instituttløsning: *«Det er heller ikke aktuelt å utvikle ARENA og TIK til fullverdige institutter. Det ville kreve en vesentlig overføring av ressurser fra de eksisterende instituttene, særlig i form av studieplasser»* (s. 3).

TIKs kommentar: Vi stiller oss undrende til påstanden om at det vil kreve en vesentlig overføring av ressurser fra andre institutter for å utvikle TIK til et fullverdig institutt. Med henvisning til diskusjonen ved oppstart og det faktum at TIK har et utdanningsprogram, kan TIK på en enkel måte gjøres om til et institutt. TIK er gjerne med på å vurdere en slik organisatorisk løsning, selv om det ikke er vårt primære ønske.

5. Administrasjon

Notatet er upresist i sin omtale av administrasjonene til ARENA og TIK: *«ARENA og TIK har egne administrasjoner. Disse administrasjonene er små, men utfører mange av de samme oppgavene som instituttene. Sammenlignet med instituttene er forskningsadministrasjonen ved ARENA og TIK relativt stor og studieadministrasjonen tilsvarende mindre (ved ARENA er det ingen studieadministrasjon). Det er grunn til å*

regne med både stordrifts- og samdriftsfordeler dersom sentrene legges under institutter. Stordriftsfordelene vil komme ved at man kan redusere overlappet av oppgaver og utnytte den samlede kapasiteten bedre. Samdriftsfordelene vil komme ved at man utnytter de relative styrkene til henholdsvis institutt- og senteradministrasjonene; spesielt kan den forskningsadministrative kompetansen ved sentrene komme til nytte ved vertsinstituttene» (s. 4).

TIKs kommentar: TIK har en liten administrasjon. Fakultetets årsrapport for 2017 viser at TIK har 6,8 vitenskapelige årsverk per administrativt årsverk. Det var da den laveste andelen administrativt ansatte på fakultetet. Det har, etter våre beregninger, steget til 8.1 i løpet av 2018. Vi kan derfor ikke se at det vil være noen stordrifts- og samdriftsfordeler å hente ved å innlemme TIK i sosialantropologisk institutt og kan ikke se at dekanen har tallmessig grunnlag for denne påstanden.

Forskningsadministrasjonen på TIK består av en stilling og kan ikke karakteriseres som stor i forhold til størrelsen på den prosjektporteføljen senteret forvalter. Vi kan vise til at TIK har stått for 19 % av fakultetets nettobidrag fra eksterne prosjekter i perioden 2015 – 18. Hverken denne forskningsrådgiver eller studiekonsulent vil ha ekstra kapasitet til å styrke et eventuelt vertsinstitutt.

Det kan være mulighet til å utnytte kommunikasjons- og driftsressurser på en bedre måte. TIK ser behov for at dette utredes nærmere og at tilgjengelige ressurser i fakultetsadministrasjonen også inkluderes i en samlet vurdering. Hva som skjer med stillingen som administrativ leder er ikke omtalt i notatet.

6. Økonomi

TIK har hatt en jevn økning i prosjekttilgangen de siste årene og er godt forberedt på å håndtere eventuelle svingninger i prosjekttilgangen, og tror slike svingninger kan håndteres på en bedre måte enn det som foreslås i notatet: «*Som del av en større enhet blir det lettere å håndtere svingninger i prosjekttilgangen; dersom tilgangen svikter på ett område, kan det kompenseres ved større tilgang på andre. Det betyr blant annet at en større enhet kan operere med en relativt sett større fast stab, fordi svingningene i inntekter blir relativt mindre sett i forhold til enhetens samlede økonomi*» (s. 4).

TIKs kommentar: Dette argumentet er bare gyldig dersom fagområdene som slås sammen er faglig sett nærstående, men ikke dersom de aktuelle fagområdene er svært forskjellige. En nedgang i prosjekttilgangen, eksempelvis for innovasjonsstudier ved TIK, kan ikke kompenseres ved å bruke senterets innovasjonsforskere i forsknings- og utdanningsaktiviteter på SAI, fordi TIKs og SAIs forskningsfelter ikke overlapper. SAI kan ikke nyttiggjøre seg TIKs vitenskapelige ansatte for å gjennomføre sine kjerneaktiviteter, og TIK kan tilsvarende ikke nyttiggjøre seg SAIs vitenskapelige ressurser i sitt faglige virke.

Basisbevilgningen til TIK har hatt en reell nedgang i løpet av de siste årene og har blitt ytterligere presset som følge av den nye fordelingsmodellen som ble innført ved SV-fakultetet fra 2019. TIK har klart å motvirke denne nedgangen ved å hente inn ekstern finansiering. Ved å ansette vikarer for professorer/førsteamanuenser med eksternt frikjøp, har vi klart å styrke den vitenskapelige staben og sørget for at eksternfinansiert forskning kan komme undervisningen til gode.

Til tross for nedgangen i basisbevilgning, har TIK en solid økonomisk status per i dag, og den gjeldende prognosen for de kommende femårsperioden viser at senteret fortsatt vil være i økonomisk balanse ved periodeslutt. TIK har samtidig svært positive langsiktige utsikter, og vi mener at det er lite sannsynlig at senteret vil oppleve en nedgang i prosjekttilgangen i overskuelig framtid.

Det er to grunner til det. For det første har alle de faste vitenskapelige ansatte på TIK betydelig erfaring og evne til å utvikle og koordinere eksternfinansierte prosjekter. Med en gjennomsnittsalder på 45 år, vil disse seniorforskerne være en viktig drivkraft og ressurs for enheten de neste 20-25 år, blant annet gjennom utvikling av nye store prosjekter finansiert av ERC, EU og NFR.

For det andre har TIK de siste årene utformet en forskningsstrategi som har bygd opp og forsterket kompetanse (bl.a. gjennom nye rekrutteringsprosesser) på en rekke *forskjellige* temaer med *høy samfunnsrelevans*, som vi antar politiske myndigheter vil fortsette å støtte i årene fremover – særlig fornybar energi, omstilling, livsvitenskap, bioøkonomi og digitalisering. Innovasjons- og STS-forskning har en sterk strategisk posisjon i forhold til disse temaene. Kort sagt, en kombinasjon av tematiske bredde og samfunnsrelevans gjør TIKs strategi for ekstern finansiering solid, noe som gir svært positive økonomiske utsikter og grunnlag for optimisme.

7. Konklusjon

Dekanens notat: «*For TIK er svaret mindre åpenbart. Den faglige virksomheten overlapper med virksomheten med flere av fakultetets institutter, herunder sosialantropologi, sosiologi, samfunnsgeografi og økonomi; faglig sett er det derfor flere muligheter.*

Èn mulighet ville være den modell som benyttes ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, der senteret forblir under fakultetet, men der de ansatte overføres til de institutter der de hører best faglig hjemme, og dagens styre byttes ut med et styre bestående av de respektive instituttledere og dekan.

Dersom man istedenfor velger ett institutt, og man legger vekt på hensynene til effektiv administrasjon og økonomi, er det grunn til å velge Sosialantropologisk institutt. Dette instituttet er det minste på fakultetet, og har således selv både en liten administrasjon og relativt sårbar økonomi. Både fra et administrativt og økonomisk synspunkt kan derfor gevinstene ved være størst dersom TIK legges under Sosialantropologisk institutt» (s. 5).

TIKs kommentar: Ingen av de to forslagene som Dekanen skisserer er aktuelle for TIK. Høringsutkastet fokuserer utelukkende på økonomisk-administrative argumenter, og tar ikke hensyn til faglige momenter, noe som er særdeles viktig for å definere strukturen for en organisatorisk enhet ved et universitet.

Når det gjelder det spesifikke forslaget om å flytte TIK under SAI, er det åpenbart at den faglige distansen mellom de to enhetene er så stor at det gjør det henimot umulig å tenke at en slik organisatorisk løsning vil fungere.

TIKs forskningsfelter er veldig forskjellige fra sosialantropologisk forskning, både når det gjelder tradisjon, teori, data, og metoder. I fjorårets SAMEVAL evaluering ble TIKs to forskningsgrupper evaluert av panelene «økonomisk-administrativ forskning» og «sosiologi», mens SAIs forskning ble evaluert av panelet i sitt felt «sosialantropologi».

Videre er TIKs utdanningsprogrammer (både på Master- og PhD-nivå) veldig forskjellige fra SAIs. TIKs masterstudenter kommer fra forskjellige Bachelor HUMSAM programmer (nesten ingen fra sosialantropologi), og de fleste av dem spesialisere seg og får jobb i bedrifter og offentlige organisasjoner som jobber med innovasjonsstyring, planlegging og finansiering (noe som er veldig forskjellig fra den SAI-studentenes spesialisering og kompetanse). Både TIKs og SAIs studenter har tatt stilling mot Dekanens forslag (se [her](#)).

Kort sagt er forslaget å slå sammen TIK og SAI basert på svake økonomiske-administrative argumenter, og helt uforsvarlig fra et faglig og vitenskapelig perspektiv.

Det alternative forslaget om å fordele TIKs medarbeidere på de øvrige instituttene faller på sin urimelighet. Å spre TIKs medarbeidere på flere institutt vil pulverisere godt renommerte forskningsmiljø som er bygget opp over år og underminere strategiske planer om å styrke tverrfagligheten ved UiO. Flere av TIKs ansatte har ikke en naturlig institutt-tilhørighet, nettopp på grunn av sin tverrfaglige kompetanse.

Håndteringen av TIKs masterprogrammer er ikke omtalt i det alternative forslaget, og TIK ser med bekymring på konsekvensene for en populær og godt fungerende masterutdanning med stor grad av nærhet mellom forskning og undervisning, ved dette alternativet.

Med hilsen

Fulvio Castellacci
Senterleder

Frode Løvik
Kontorsjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Frode Løvik

+4722841618, frode.lovik@tik.uio.no

Annex 1: Midlertidige ansattes hørings svar

Dette notatet er skrevet på vegne av alle 32 midlertidig ansatte og 13 eksterne PhD-kandidater ved TIK-senteret. Blant de ansatte er vi 16 phd-stipendiater, ni postdoktorer, fem forskere og to førsteamanuenser. De eksterne PhD-kandidatene følger TIKs PhD-program og er tett integrert i TIKs forskningsmiljø som del av sin ansettelse i ulike offentlige institusjoner (Ceres, Kunnskapsdepartementet, NVE), private institusjoner (DNV-GL, NOFAS) og akademiske miljøer (Cicero, Nibio, Nofima, TØI, UiO:Life Science).

Forslaget om å 'innpasse' TIK i fakultetets disiplinstruktur vil ha svært negative konsekvenser for oss og våre videre forskerkarrierer.

Her følger våre overordnede kommentarer til forslaget, konkrete kommentarer til notatet, en liste over ubesvarte spørsmål og et alternativt forslag til vedtak.

A) Overordnede kommentarer om forslaget

- 1) Vi vil påpeke at forslaget er svært svakt utredet, mangler faglig forankring og legger opp til en unødvendig forhastet prosess. Forslaget vil innebære at ressurser og dedikasjon vi over tid har investert i våre fagfelt mister betydning, og at våre fremtidige karrieremuligheter ved UiO brått blir avskåret.
- 2) Vi vil framheve at TIK er et svært godt arbeidssted for midlertidig ansatte. TIKs seniorer lykkes med å hente inn betydelige eksterne midler, hvilket skaper nye juniorstillinger og vikariater i seniorstillinger innenfor våre fagfelt. (Kun én av TIKs postdoc'er og to stipendiater finansieres av basis.) Samtidig har TIKs ledelse i flere år hatt en tydelig policy for å ta vare på sine midlertidig ansatte i overgangen phd/postdoc og postdoc/senior gjennom å inkludere juniorer så langt det er mulig i undervisning, veiledning og prosjektutvikling. TIKs policy innebærer aktivt arbeid for å bygge langsiktige stillinger til forskere som lykkes med å få eksternfinansiering. Det er derfor høyst urovekkende at et så velfungerende forskningsmiljø nå kan bli demontert.
- 3) Forslaget undergraver eksplisitte mål om økt tverrfaglighet i norsk forskning, som uttrykt over flere år av UiO sentralt, Forskningsrådet, Forskerforbundet Kunnskapsdepartementet, EU og OECD, og senest av Forskningsrådets internasjonale ekspertkomité i januar 2019.
- 4) Vi oppfordrer derfor fakultetsstyret til å trekke forslaget.

B) Konkrete kommentarer

Misvisende om TIKs PhD-utdanning

Notatet oppgir at TIK 'driver undervisning' på PhD-nivå (s. 3). Dette er på langt nær utfyllende. Vi vil framheve at TIK driver *et eget PhD-program* som gir PhD-grad innenfor to spesialiseringer: innovasjonsstudier og vitenskap- og teknologistudier (STS). Begge er veletablerte fagfelt internasjonalt, og TIK er det største og viktigste miljøet i Norge. Programmet er ikke bare tverrfaglig, men *tverrfakultært* på tvers av humaniora og samfunnsvitenskap, som nedfelt i TIKs mandat fra det Akademiske Kollegium fra 1998. TIK organiserer årlig kurs ved SVs sommerskole, var sentral i den tverrfakultære PhD-satsingen KULTRANS (finansiert av UiO og NFR), og er sentral i den norske forskerskolen for innovasjonsstudier, NORSI (finansiert av NFR).

Det eksplisitte målet med disse satsingene er å utdanne en ny generasjon forskere med bred tverrfaglig kompetanse. TIKs profil og tyngde innen tverrfaglig PhD-utdanning er sentral for vårt valg om å søke oss til TIK. Dette gjelder ikke minst vår NFR-finansierte nærings-PhD'er (fra Telenor og Nofima) og offentlig PhD-er (fra Kunnskapsdepartementet og Cristin). Dersom TIK opphører å eksistere som selvstendig enhet, vil også PhD-programmets relevans og renommé bli sterkt redusert, ettersom det er så direkte koblet til TIKs autonomi og sterke tverrfaglige forskerfelleskap.

Feil løsning for å bedre balansen mellom eksternfinansiering og undervisning

Notatet påpeker behovet for å knytte eksternfinansierte ansatte tettere til undervisning (s. 1). TIKs midlertidig vitenskapelig ansatte er allerede sterkt involvert i undervisning, veiledning og koordinering av våre masterprogrammer. Blant oss er det mange eksternfinansierte ansatte som gjerne skulle bidratt langt mer i undervisning, både for å lette arbeidsmengden for de basisfinansierte og for å få nødvendig erfaring for videre akademisk karriere. Imidlertid er det vanskelig å se at en innlemming/oppløsning av TIK vil ha denne ønskede effekten, ettersom muligheten til å bidra mer til undervisning under slike forutsetninger vil begrenses av forhold utenfor TIKs kontroll. Tvert imot vil det trolig bli langt vanskeligere for oss som er tverrfaglig utdannet og ansatt på tverrfaglige prosjekter å få adgang til undervisning og veiledning innenfor den disiplinen der vi formelt innlemmes. Vi støtter selvsagt målet om å knytte eksternfinansierte ansatte tettere til undervisning, men for TIK vil dette kreve helt andre virkemidler enn omorganisering.

Devaluering av tverrfaglighet

Notatet forholder seg til tverrfaglighet som summen av enkeltdisipliner, og framholder at disiplinene vil sikre «mer helhetlige faglige prioriteringer» (s. 5). Vi anser dette som et foreldet syn på tverrfaglighet. Tvert imot framholder både NFR, KD, UiO sentralt og en

rekke andre sentrale forskningspolitiske aktører i Norge og utenlands at dagens store samfunnsutfordringer sprenger disiplinære grenser. En helhetlig forståelse fordrer en bred tverrfaglig arbeidsmåte, som igjen krever en tverrfaglig organisasjonsform.

Det er nettopp TIKs fremtidsrettede forskningsprofil som tiltrekker seg unge forskere fra inn- og utland. Blant TIK's midlertidige ansatte er vi 14 nasjonaliteter fra fire kontinenter. TIK tilbyr oss spennende forskningsområder og varierte karrieremuligheter. Dette vil bli drastisk redusert dersom TIK oppløses eller innlemmes i et enkeltinstitutt.

Midlertidighet i en tverrfaglig posisjon innebærer økt sårbarhet: Vi er sterkt ønsket ved universitetet, vi frambringer kunnskap som samfunnet etterspør, vi utdanner studenter som er attraktive på arbeidsmarkedet – men samtidig er vi ikke ønsket innenfor fakultetets struktur. Dette gjør forslaget særlig nedslående for oss som allerede står i en sårbar posisjon.

Negative konsekvenser av matriseorganisering

Notatets første forslag er å oppløse TIK i en matriseorganisasjon der 'de ansatte overføres til de institutter der de hører best faglig hjemme' (s. 5). Dette forslaget bygger på en misforståelse om at vi 'egentlig' hører hjemme i en av SVs disipliner, og derfor enkelt kan overføres dit. I virkeligheten er dette ikke praktisk mulig, ettersom de fleste har eller tar en tverrfaglig grad innenfor innovasjonsstudier eller STS, eller har grad utenfor SV-fakultetets disiplinavgrensning (som historie, filosofi, informatikk, biologi, miljøstudier, samfunnsplanlegging, management).

Enda mer alvorlig er det at forslaget åpenbart vil bety at TIK som et helhetlig fagmiljø, arbeidsmiljø, arbeidsgiver og karrierevei opphører å eksistere. For oss vil det bety langt dårligere muligheter for undervisning, veiledning og prosjektutvikling. Uten en egen ledelse under et tverrfakultært styre vil støtten til å utvikle tverrfaglige prosjekter bli svekket, noe som igjen vil svekke tilgangen på tverrfaglige stillinger.

Negative konsekvenser ved innlemming i SAI

Notatets andre forslag er å innlemme TIK under Sosialantropologisk Institutt. Selv om noen av oss har godt samarbeid med forskere ved SAI og enkelte bruker etnografisk metode, utgjør dette kun et klart mindretall av TIKs forskere. Forslaget er dermed ikke forsvarlig fra et faglig standpunkt. Dersom TIKs styre blir erstattet av SAIs instituttstyre, vil helt andre hensyn enn TIKs tverrfaglige profil bestemme rammene for våre videre jobbutsikter. Det vil trolig bli langt vanskeligere for oss å undervise, veilede og utvikle egne prosjekter. TIKs autonomi vil bli borte, og dermed også TIKs tyngde og renommé som en sterk faglig aktør. Den interessen og anerkjennelsen vi møter både fra akademiske aktører, finansieringskilder og samfunnsaktører henger sammen med vår autonome status. Uavhengig av hvilket institutt som eventuelt velges, vil dette gjøre TIK langt mindre relevant.

C) Ubesvarte spørsmål

- 1) Hvordan planlegger fakultetet å demontere TIKs organisasjon uten at dette vil påvirke TIKs faglige virke, både innenfor forskning, utdanning og formidling?
- 2) Hvordan vil fakultetet sikre at TIKs autonomi og renommé ikke forringes?
- 3) Kan SV-fakultetet formelt gjøre dette grepet, når TIK ble opprettet av Det Akademiske Kollegium (i dag Universitetsstyret) som et permanent tverrfakultært senter?
- 4) Hvorfor setter fakultetet i gang en så dramatisk prosess uten å kontakte oss ansatte direkte gjennom skriftlig informasjon, allmøter eller konsultasjon med våre fagforeninger?
- 5) Hvorfor har den begrensede informasjonen kun blitt gjort tilgjengelig på norsk, når dette har gjort internasjonalt ansatte avhengig av kollegaer for å oversette og forklare forslagetets mange intrikate detaljer og dramatiske implikasjoner?
- 6) Hvordan bidrar dette forslaget til å løse utfordringen med å inkludere flere av TIKs eksternfinansierte ansatte i undervisning og veiledning?
- 7) Hvordan vil fakultetet sikre at karrieremulighetene for TIKs midlertidige ansatte ikke avskjæres?
- 8) Hvis matrisemodell: Hvordan vil fakultetet avgjøre hvilket institutt vi skal flyttes til?
- 9) Hvis innlemmelse i SAI: Hvordan vil fakultetet sikre at vi får tilgang til undervisning, veiledning og prosjektutvikling?
- 10) Hvem vil få arbeidsgiveransvar for oss innenfor de to modellene?
- 11) Hvordan vil fakultetet sikre at TIKs basisbevilging (til phd, postdoc og senior) består?
- 12) Hvordan vil fakultetet sikre at TIKs faste stillinger videreføres innenfor sine nå designerte fagfelt, og ikke tilfaller instituttet ved avgang?

D) Alternativt forslag til vedtak

TIKs midlertidige ansatte støtter TIKs ledelse i deres syn om saken må trekkes tilbake.

Dersom Fakultetsstyret ønsker ytterligere informasjon i saken, bidrar vi selvsagt gjerne dette (selv om vi opplever det som oppsiktsvekkende at vi blir gitt bevisbyrden med å framvise konsekvenser og svakheter i en sak av så dramatisk karakter).

Vi foreslår at fakultetsstyret supplerer saksmaterialet med følgende forslag til vedtak:

Fakultetsstyret avviser forslaget om å innpasse TIK i fakultetets disiplinstruktur. Både matriseorganisering og innlemmelse i SAI strider mot sentrale forskningspolitiske mål om økt tverrfaglighet og redusert midlertidighet. Fakultetsstyret beklager belastningen denne saken har påført ansatte ved TIK.

Annex 2: Dette er TIK

Fem særtrekk ved TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur

1. TIK er et ledende internasjonalt fagmiljø innen studier av vitenskap, teknologi og innovasjon.
2. TIK er et permanent tverrfaglig forsknings- og utdanningsmiljø med en «særlig utadrettet profil» opprettet av styret ved UiO i 1998.
3. 68% av forskningen er finansiert gjennom konkurranseutsatte, eksterne midler, hovedsakelig fra Norges Forskningsråd, ERC og EUs rammeprogram.
4. TIK tilbyr forskningsdrevet undervisning i praksis gjennom to masterprogrammer og et Ph.D.-program. Våre 60 masterstudenter og 30 Ph.D.-kandidater er aktive samarbeidspartnere i forskningen og sterkt etterspurte på arbeidsmarkedet.
5. TIK har en ung, internasjonal og høyt kvalifisert stab, som jobber med dagsaktuelle problemstillinger i tett samspill med omverdenen.

Vårt mandat og vår profil

TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur ble etablert av Det Akademiske Kollegium (nå Universitetsstyret) ved Universitetet i Oslo i 1998 som et permanent senter med ordinære undervisningsoppgaver på master og PhD-nivå kombinert med et særlig ansvar for utadrettet og tverrfaglig forskningsaktivitet.

TIK-senterets særpreg er å adressere dagsaktuelle problemstillinger innen temaområdene vitenskap, kunnskap og teknologiers rolle i samfunnet og den samfunnsmessige og økonomiske betydningen av investeringer i teknologi og kunnskap. Dette er tema som i økende grad har fått oppmerksomhet som egne fagområder og i kontaktflater med andre fag. TIKs særpreg er å gi samfunnsvitenskapelige og humanistiske forskningsbidrag til forståelsen av slike tema, ofte i samarbeid med forskere og brukere i andre fagområder. TIK er Norges største og viktigste fagmiljø for forskning og utdanning på disse problemstillingene.

Vår forskning

Helt fra starten har forskningen ved TIK-senteret vært organisert i to forskergrupper; innovasjonsstudier og vitenskaps- og teknologistudier (VTK, eller STS på engelsk). Forsknings- og utdanningsoppgaver gjennomføres også på tvers av gruppene.

Begge gruppene inngikk i evalueringen av samfunnsvitenskapelig forskning i Norge (SAMEVAL) i 2017 – 18. Innovasjon ble evaluert av et fagpanel for økonomisk-administrativ forskning og VTK ble evaluert et fagpanel for sosiologi. Selv om gruppene ikke faller direkte inn under fagpanelenes kjerneområder, fikk begge svært gode vurderinger.

TIK finansierer i dag 2/3-deler av sin forskningsvirksomhet gjennom eksterntfinansierte midler, og har per 01.02.2019 en portefølje på 29 eksterntfinansierte prosjekter. De fleste av forskningsprosjektene er finansiert av Norges Forskningsråd, ERC og EUs rammeprogrammer, og er bevilget TIK på bakgrunn av gode vurderinger på sterkt konkurranseutsatte arenaer. TIK sine forskere publiserer jevnlig i ledende tidsskrifter, både i disiplinjournaler og tverrfaglige kanaler. Til tross for sin begrensede stab med vitenskapelig ansatte i førstestillinger, produserer de ansatte på TIK i gjennomsnitt i overkant av et publikasjonspoeng per årsverk per år (dette inkluderer alle PhD'er), og en høy andel av publikasjonene er på nivå 2 (mer enn 40 prosent).

Innovasjonsgruppen er en ledende internasjonal faggruppe for studier av innovasjon. Innovasjonsgruppen er vertsinstitusjon for to åtteårige forskningssentre finansiert av Norges Forskningsråd (INTRANSIT og OSIRIS), og har en rekke forskningsprosjekter finansiert fra ulike programmer i Norges Forskningsråd og andre kilder. Innovasjonsgruppen har langsiktig forskningssamarbeid med Oslo Universitetssykehus, ulike enheter på Universitetet i Oslo, samt med flere forskningsinstitutter regionalt og nasjonalt. Gruppen har også flere bidragsprosjekter, blant annet med Telenor og NAV. Innovasjonsgruppen inngår jevnlig i EU-prosjekter og deltar i annet internasjonalt forskningssamarbeid. Den faglige staben i innovasjonsgruppen er en god blanding av etablerte og ledende fagpersoner og yngre forskere, post doc'er og stipendiater. Gruppen rekrutterer i økende grad internasjonalt, og har ansatte med fagbakgrunn fra økonomi, administrasjon og ledelse, geografi, og en rekke andre fagområder. De vitenskapelig ansatte publiserer jevnlig i ledende vitenskapelige tidsskrift på feltet. For eksempel har ansatte i førstestillinger publisert åtte artikler i det ledende tidsskriftet *Research Policy* (nivå 2, og på *Financial Times'* liste over ledende økonomitidsskrifter i verden) de siste årene, og har også redigert flere «special issues» i dette og andre ledende tidsskrifter. Noen av forskere i innovasjonsgruppen er blant de mest siterte innovasjonsforskerne i Europa, og har i tillegg til vitenskapelige artikler, også skrevet en rekke bøker på ledende forlag som Oxford University Press og Routledge.

Gruppen for vitenskap, teknologi og kultur (VTK, ofte omtalt med sin engelske forkortelse STS fra *Science and Technology Studies*) er internasjonalt anerkjent som et sentralt STS-miljø i Skandinavia, spesielt på grunn av sitt brede tverrfaglige virke med langvarige

koblinger mellom samfunnsvitenskap, humaniora, informatikk og livsvitenskap. VTK-gruppen ble fremhevet i SAMEVAL for sin store andel publisering på topp-nivå, samt for å ha oppnådd å hente inn et ERC-grant. Gruppen har per i dag to CONVERGENS-prosjekter med livsvitenskapsmiljøer (UiO:LifeScience) og samarbeider også ellers med naturvitenskapelige miljøer i og utenfor UiO, blant annet knyttet til de NFR-finansierte prosjektene Res Publica, Digitalt Liv og InfraData, og gjennom ulike EU-prosjekter, bl.a. BioRoBoost. I forskning om miljø og energi er det utviklet et tett og langvarig prosjektsamarbeid, ikke minst med CICERO. Gruppen har bred internasjonal rekruttering og er velkjent for sitt meget gode faglig-utviklende miljø, med tett utveksling og samarbeid mellom yngre og etablerte forskere og stor interesse fra internasjonale forskningsmiljøer. En postdoc kom i 2018 til intervju til FRIPRO Unge Forskertilenter. Gruppen publiserer hyppig og bredt på internasjonalt toppnivå (stor grad av nivå 2), og en av seniorenene er blant UiOs mest-publiserende. Én artikkel vant nylig pris for beste artikkel i British Journal of Sociology i 2018. Gruppen har de siste årene redigert fem special issues i ledende tidsskrifter, redigert to antologier (Routledge), flere lærebøker/håndbøker er publisert eller under utarbeidelse (på tysk, dansk og norsk), og flere monografier og antologier er under utarbeidelse (Routledge, Mattering Press). Gruppen driver utstrakt utadrettet virksomhet gjennom styrearbeid, paneldebatter og forskningsformidling gjennom media.

Våre utdanningstilbud

TIK-senteret har to *masterprogrammer*. TIK har siden opprettelsen vært norsk partner i «The European Master's Programme on Society, Science and Technology» (ESST), et samarbeid mellom 14 europeiske partneruniversiteter. I tillegg til ESST-programmet, opprettet TIK en «norsk» 2-årig mastergrad i 2006. Undervisningen er i stor grad felles på de to utdanningene, mens omfanget av masteroppgaven (i tid og lengde) er noe forskjellig. Det er flest kandidater som søker seg til og tas opp på TIK-programmet. Det er ansatt en egen faglig koordinator med ansvar for mastergradsutdanningen.

Senteret har hatt en jevn økning i antall søkere til masterprogrammene, og tar opp 30 nye studenter hvert år. Antall søkere har økt med 63 % fra 2014 til 2018. I 2015 hadde rundt 100 av disse søkerne TIK som sitt førstevalg. I 2018 hadde dette tallet økt til 167, som betyr at det er over 5 førstevalgsøkere per studieplass. Karakterkravet har også økt jevnt fra 2013 og er nå blant de høyeste på SV-fakultetet. Fra 2018 har søkere måttet ha over B i snitt for å få opptak til TIKs masterprogrammer.

Studentene på TIK-senteret er ofte delaktige i forskningsprosjekter som foregår, og studentene er også aktive bidragsytere i formidling av kunnskap på feltet. Studentene gir blant annet ut fagbladet Teknovatøren, og har også skrevet kronikker og andre bidrag på Forskning.no, Aftenposten og Teknisk Ukeblad. Det er flere gründerspirer blant TIK sine

studenter, og flere starter egne selskaper i studietiden. TIK-studenter er en kunnskapsrik og samfunnsengasjert gruppe, som har valgt seg til TIK nettopp på grunn av den unike kombinasjonen av høyt faglig nivå og samfunnsrelevans.

Begge studieprogrammene får gode vurderinger på studiebarometeret.no, og TIK kan skilte med høy grad av tilfredshet blant studentene. Nærhet til ansatte og mulighet for vit.ass-oppgaver blir framholdt som positive faktorer. Det samme gjelder jobbmuligheter etter fullført grad. Kandidatundersøkelsen fra 2014 viste at halvparten av kandidatene fra TIK-programmet hadde fått jobb før fullført master. Den andre halvparten var i jobb tre måneder etter fullført grad. For kandidatene fra ESST-master var 65 % i jobb etter tre måneder, de resterende 35 % brukte mer tid. Begge gruppene fordelte seg jevnt mellom offentlig og privat sektor. Vi finner TIK alumni på mange ulike arbeidsplasser, som for eksempel Kunnskapsdepartementet, Telenor, Gründergarasjen, Opinion, Innovasjon Norge og Teknologirådet.

TIK-senteret leder et eget «track» innen SV-fakultets *Ph.D.-program*, og har en PhD ansvarlig og PhD koordinator (på deltid). I januar 2019 er det 36 kandidater registrert på TIKs doktorgradsprogram. Graden gis innenfor to spesialiseringer, Innovasjonsstudier og Vitenskap- og teknologistudier (STS).

SV-fakultetets og TIK-senterets første Næringslivs-PhD forsvarte sin doktorgradsavhandling i november 2018. To nye kandidater under samme ordning startet på sin doktorgrad i 2018. Videre har TIK den første kandidaten ved UiO som ble tatt opp i NFRs ordning med offentlige doktorgradsstipendiater, senere har ytterligere to kandidater kommet til.

TIK har så langt hatt doktorgradssamarbeid med følgende institusjoner; Telenor, DNV GL, NOFAS, Statkraft, Kunnskapsdepartementet, CERES, NOFIMA, CICERO, SSB og Transportøkonomisk Institutt.

Siden opprettelsen i 1999, er det avlagt 51 doktorgrader ved TIK. Mange av de tidligere stipendiatene jobber med forskning i UH-sektoren og ved forskningsinstitutter. Noen av kandidatene har gått videre til næringslivet og til offentlig administrasjon og politikk, samt museumssektoren.

Vår rolle i samfunnet

Fra sin opprettelse har TIK hatt et spesifikt mandat om å være «synlig og slagkraftig utad», og senteret var etablert med en økonomisk modell som fordret et betydelig eksternt finansiering. Som sett over er 2/3 deler av forskningsaktivitetene eksternt finansiert ved utgangen av 2018.

TIK koordinerer selv en rekke forskningsprosjekter finansiert av eksterne kilder (spesielt fra EU og NFR) og er også deltager og partner i en rekke forskningsprosjekter med eksterne brukere, både bedrifter, forskningsinstitutter og en rekke offentlige organisasjoner.

Forskere og studenter på TIK er aktive bidragsyttere i offentlig debatt og er etterspurte foredragsholdere i inn- og utland. I Atekst-databasen finner vi mer enn 600 tilfeller av at forskning og forskere fra TIK-senteret er formidlet eller omtalt i nyhetsmedier eller på nettet. TIKs forskning på blant annet sosiale medier, bildeling, petroleum, energi og klimaspørsmål ble omtalt i et bredt utvalg nyhetsmedier og nettsider i 2018. En rekke forskere formidlet også kunnskap i form av kronikker i nyhetsmedier som Dagens Næringsliv, Aftenposten, Morgenbladet, Klassekampen og Vårt Land, samt på nettstedet som Sysla.no og Forskning.no. Studenter ved TIK-senteret bidrar også i stor grad til formidling av senterets arbeid, ikke minst gjennom studenttidsskriftet *Teknovatøren*.

Vitenskapelige ansatte på TIK bidrar også i eksterne råd, utvalg og styrer, utnevnt av Universitetet i Oslo, inkludert: Inven2, Oslotech (Forskningsparken), UiO:Energi, Arena, Cicero, Etikkrådet, Seminaret i vitenskapsteori og Vitenskapsakademiets Råd for Science Advice.

På TIK er vi stolte av at vi er et ledende fagmiljø som også kommuniserer bredt med omverden, både med andre fagmiljøer og med brukere og interessenter i samfunnet forøvrig. Vi vil fremheve at TIK-forskning har fått betydning for politikk og praksis på flere områder. Innovasjonsgruppa har for eksempel forsket på ledelse og monitorering av innovasjon i store foretak, som har hatt innvirkning på Telenors strategi og rapporteringssystemer. Innenfor VTK-gruppa har for eksempel forskning på dyreforsøk ført til revidering av offentlige retningslinjer for behandling av forsøksdyr. Dette er kun to eksempler på «impact». Siden mange forskere på TIK jobber med politikkrelevante temaer er vi ofte i kontakt med brukere, og vår forskning har betydning for å justere politikk samt å sette søkelys på nye problemstillinger blant politikere og andre samfunnsaktører.

Ansatte på TIK

Antall årsverk ved TIK-senteret har variert, men har de siste årene vært i jevn vekst. I 2018 hadde TIK-senteret i overkant av 40 årsverk. Av disse er 9 vitenskapelig ansatte med førstekompetanse/professornivå. Seks av de ni seniorstillingene er ansatt etter 2015, og representerer yngre forskere med høye ambisjoner og kvalifikasjoner.

I tillegg har senteret seks forskere, ni postdoktorer og 16 ansatte doktorgradsstipendiater. TIKs doktorgradsprogram har i tillegg tre offentlige stipendiater og to næringslivsstipendiater med arbeidsplass på senteret, samt 13 eksterne PhD kandidater.

Bare i løpet av 2018 har programmet tatt opp ni nye doktorgradsstipendiater. Ytterligere to nyansatte stipendiater starter 1. mars 2019.

Senteret har i løpet av de siste fire årene rekruttert internasjonalt både til senior-, postdoc- og stipendiat-stillinger. Det er stor interesse for utlyste stillinger. TIK har per dags dato 16 nasjonaliteter representert i staben.

TIKs administrasjon består p.t. av 3,25 faste årsverk finansiert av basis og 1,30 tidsavgrensede årsverk med prosjektfinansiering, som yter tjenester til utdannings, formidling og forskningsaktiviteten.

Med en snittalder på 38,5 år må TIK-staben karakteriseres som ung. TIK har rekruttert mange kvinner og har nå en stab med en kvinneandel på 63 %. Kvinneandelen for professorer/førsteamanuenser er 55 %.

Vår økonomi

TIK-senteret har en solid økonomi og har i løpet av de siste årene sikret seg en økonomisk buffer. TIK har ikke behov for å øke denne bufferen ytterligere, men senteret er avhengig av en stor andel ekstern finansiering og ser det derfor som formålstjenlig å ha en buffer som gjør senteret i stand til å håndtere nedgang i basisbevilgning som følger av den nye finansieringsmodellen.

Prosentandelen ekstern finansiering har økt fra 55 % i 2015 til 68 % i 2018. Nettobidraget fra eksterne prosjekter har økt fra 3,7 mill NOK i 2014 til 9,7 mill NOK i 2018. TIK alene har i perioden 2015–2018 stått for 19 %, eller en femdel, av det totale nettobidraget fra eksterne prosjekter ved SV-fakultetet.